

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.628/2025/11-II.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Kerényi Géza Ügyvédi Iroda

ügyvédi iroda címe

Az alperesek:

I.r. alperes I. rendű

I.r. alperes címe

Noé Állatotthon Alapítvány II. rendű

1171 Budapest, Bördöce utca 13.

Az alperesek képviselője:

Sallay Ügyvédi Iroda I. és II. rendű alperes képviselőjében

ügyvédi iroda1 címe

A per tárgya:

végrendelet érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

74.P.22.386/2023/53.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 2.997.200 (kétmillió-kilencszázkilencvenhétezer-kétszáz) forint, a II. rendű alperesnek 508.000 (ötszáznyolcezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes nagyanja (felperes nagymamája) és örökhagyó (a továbbiakban: örökhagyó) unokatestvérek voltak, akik gyermekkoruktól szoros kapcsolatot áptak.

[2] Az örökhagyó házassága rövid ideig tartott, gyermeke nem született; élete végéig az egykori szülői házban, a település 1.sz. helyrajzi számú, természetben ingatlancímű (a tulajdoni lap szerint: régi ingatlancím) számú ingatlanban élt, amely kizárólagos tulajdonát képezte.

[3] Az I. rendű alperes az örökhagyó közelében lakó néhai unokatestvérének (egyéb érdekelt) unokahúga, gyámleánya. Az örökhagyó ezzel az unokatestvérével is jó viszonyban volt, rendszeresen találkoztak, bevásároltak; ily módon került kapcsolatba az I. rendű alperessel és élettársával (tanú4). Amikor a két idős hölgy egészségi állapota indokolta, gépjárművel vitték el őket bevásárolni, valamint az I. rendű alperes élettársa elvégezte a szükséges kerti és egyéb ház körüli karbantartási munkákat, amit az örökhagyó anyagilag ellentételezett. Az I. rendű alperes és az örökhagyó kapcsolata egyéb érdekelt 2020-ban bekövetkezett halálát követően elmélyült. 2021-től az örökhagyó egészségi állapota egyre romlott, a házon belül ugyan tudott járni, mozogni, de azon kívül nem mozdult ki és onnantól kezdve az I. rendű alperes és élettársa intézte számára a bevásárlást. Mivel az örökhagyó a lakásban többször is elesett és nem tudott felkelni, ezért nemcsak a kapuhoz, hanem a házhoz is kulcsot adott az I. rendű alperesnek.

[4] Az örökhagyó segítséget nehezen fogadott el, de 2021 tavaszára fizikai, egészségügyi panaszai sokasodtak és a felperesben bízott atekintetben, hogy ha feltétlenül szükséges, akkor határozott, rátermett természete folytán az ő ügyeit is képes lesz megfelelően intézni.

[5] Az örökhagyó 2013. február 9-én írásbeli magánvégrendeletet tett két unokatestvére, a felperes és két állatvédelmi szervezet, köztük a II. rendű alperes javára. 2021. április 13-án ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott újabb írásbeli magánvégrendeletet tett, amelyben a felperest nevezte örököséül.

[6] 2021. május 10-én az örökhagyó otthonában közjegyzői okiratba foglalt állandó meghatalmazást adott a felperesnek, amely kiterjedt – többek között – a nyugdíjjal kapcsolatos mindennemű ügyintézésre, annak postai felvételére, bankszámlára történő átutalás kérvényezésére, az OTP Banknál vezetett forint- és devizaszámla feletti korlátlan rendelkezésre.

[7] Az örökhagyó nyugdíját postai úton kapta meg, emellett három havonta euróban folyósított járadékot utaltak bankszámlájára. Utóbbi összeget, amíg mozgásában nem volt korlátozva, személyesen vette fel a bankban. Az örökhagyó lakásának egyik szobájában, egy kép mögött a falban elrejtve széf is volt, amelyben készpénzt, ékszereket, iratokat tartott.

[8] 2021 májusában az örökhagyó bélelzáródás miatt kórházba került, életmentő műtétet hajtottak végre rajta. A mentőt a felperes hívta ki; elszállítását megelőzően az örökhagyó minden fontos információt közölt vele arról, hogy a lakásban mit hol talál. A felperes ismerte a széf helyét, a ház riasztó-rendszerének kódját és tudott a széf kulcsának hollétéről. A felperes az örökhagyó kórházi tartózkodása alatt elindította az otthoni ellátás (gondozás, ápolás) megszervezését. Az örökhagyó a kórházból való kikerülése után ágyban fekvő beteg lett, ugyan mozgásképes volt, nehezen és lassan tudott közlekedni, de a házat nem hagyta el. Szellemi állapota azonban kifogástalan maradt, tiszta tudattal és határozott, pontos elképzeléssel a szándékait illetően. Kezdetben a felperes, majd a hivatásos gondozók látták el, ápolták őt.

[9] 2021 nyarára az örökhagyó gondozásának napi menete úgy alakult, hogy napközben két gondozó váltotta egymást, délután és este pedig az I. rendű alperes és élettársa volt vele, ellátta élelemmel, gondozta, felügyelte, ügyeit intézte, beszélgetett vele, alkalmazkodva az igényeihez. A felperes ekkor már csak 2-3 hetente látogatta az örökhagyót.

[10] A felperes a közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás alapján kérelmezte, hogy az örökhagyó nyugdíját ne postai úton a lakcímére, hanem folyószámlára utalással folyósítsák. Az örökhagyó OTP Banknál vezetett devizaszámlájáról 2021. május 11-én 9.290 eurót, 2021. július 19-én 1.700 eurót vett fel, míg a lakossági folyószámlájáról 2021. július 19-én 178.605 forintot, 2021. augusztus 19-én 30.350 forintot átutalt a saját bankszámlájára.

[11] A nyugdíjjal kapcsolatos rendelkezés nem érintette a 2021. áprilisi, a kórházi tartózkodás alatt postai úton fel nem vett és a Magyar Államkincstárnak visszakézbesített járandóságot, amelynek kifizetése miatt az örökhagyó aggódott. Ezért az örökhagyó kérésére tanú⁴ megpróbált eljárni az ügyben, de a felperes közjegyzői meghatalmazására tekintettel az nem vezetett eredményre. Végül a felperes ismét a postai kézbesítést kérte a fel nem vett és a jövőbeli nyugellátásokra is.

[12] Az örökhagyóban a részére postai úton megküldött számlakivonatok alapján az a meggyőződés alakult ki, hogy a felperes nemcsak a nyugdíja vonatkozásában élt vissza a bizalmával, hanem a számláin lévő egyéb pénzeszközöket eltulajdonította, és a széfet is kiürítette.

[13] Az örökhagyó a 2021. szeptember 2-án tett írásbeli magánvégrendeletében valamennyi ingó és ingatlan vagyonát, banki és egyéb számlaköveteléseit, azaz a teljes vagyonát 90% - 10% arányban az I. és II. rendű alperesre hagyta és kinyilvánította, hogy fenntartja a jogot arra, hogy a végrendeletét élete során bármikor és indokolás nélkül megváltoztassa vagy visszavonja, illetőleg, hogy a korábban tett végintézkedéseit visszavonja.

[14] Az örökhagyó kérésére 2021. szeptember 16-án tanú⁶ közjegyzőhelyettes megjelent az otthonában és közjegyzői okiratba foglalta a 2021. szeptember 2-i magánvégrendelet szerinti azon végakarátát, hogy a halála időpontjában fellelhető valamennyi ingó és ingatlan vagyonát, banki és egyéb számlaköveteléseit az I. és II. rendű alperes 90% - 10% arányban örökölje.

[15] Ugyanezen a napon az örökhagyó közjegyzői okiratba foglaltan azonnali hatállyal visszavonta a felperesnek adott meghatalmazást és állandó meghatalmazást adott az I. rendű alperesnek. Ennek alapján az I. rendű alperes még aznap meghatalmazást adott a ügyvédi iroda neve részére, hogy az örökhagyó képviseletében eljárjon a felperes által az örökhagyó bankszámláiról jogosulatlanul felvett banki pénzeszközök visszatérítése és az ingóságok visszaszolgáltatása ügyében.

[16] Az örökhagyó 2021 őszen teljesen megszakította a kapcsolatot a felperessel; utoljára 2021 decemberében beszéltek egymással telefonon.

[17] Az örökhagyó 2022. június 23-án, otthonában hunyt el. Hagyatékát a közjegyző a 2023. június 22-én kelt ügyszámú ideigenes hatályú hagyatékátadó végzéssel, végrendeleti öröklés jogcímén 9/10 arányban az I. rendű alperesnek, 1/10 arányban a II. rendű alperesnek adta át.

[18] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az örökhagyó 2021. szeptember 2-án kelt írásbeli magánvégrendelete és a 2021. szeptember 16-án tett közvégrendelete érvénytelen.

[19] Keresetét a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hetv.) 114. §, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 7:37. § (2) bekezdés, 7:40. § (1) bekezdés c) pont rendelkezéseire alapította. Az ítélezési gyakorlatra hivatkozással (a Kúria Pfv.20865/2019/11. számú, BH2020. 270. számon közzétett határozata) állította, hogy az I. rendű alperes és élettársa részéről a tisztességtelen befolyásolás valamennyi törvényi feltétele megvalósult.

[20] A felperes állítása szerint az örökhagyó 2021 nyarán folyamatos ápolásra szorult, hanyatló szellemi és egészségi állapotban, kiszolgáltatott helyzetben volt. Az I. rendű alperes és élettársa 2021 nyarán az egyik gondozótól értesültek az örökhagyó által tett végintézkedésről, és ekkor kezdődött az az eseménysorozat, amelynek célja az volt, hogy őt az örökhagyó előtt valótlan állításokkal hamis színben tüntessék fel. A széffel és a nyugdíjjal kapcsolatos hamis vádak az I. rendű alperes és élettársa hitette el az örökhagyóval, felperes iránti bizalmatlanságot keltve. Ezt követően az örökhagyót teljes egészében elszigetelték tőle.

[21] A 2021. szeptemberi végintézkedések előtt az örökhagyó említést sem tett az I. rendű alperesről, tartott tőle és élettársától. Ha valamiben a segítségüket kérte, akkor annak a költségét meg is térítette. Az I. rendű alperes akkor kezdte az örökhagyót rendszeresen felkeresni, amikor már folyamatos ápolásra szorult. Az örökhagyó az I. rendű alperes és élettársa tevékenysége következtében elidegenedett közeli rokonaitól, és ez vezetett az újabb végrendelethez. E tisztességtelen befolyás hatására olyan intézkedést tett, amelyet egyébként nem tett volna meg.

[22] Az I. rendű alperes ellenkérelme elsődlegesen az eljárás megszüntetésére irányult; védekezése szerint a felperes az anyagi jellegű perindítási határidőt elmulasztotta. Másodlagosan a kereset érdemi elutasítását kérte, vitatva az igény jogalapját.

[23] Érvelése szerint az örökhagyó intézkedéseinek és jognyilatkozatainak láncolata egyértelműen azt támasztja alá, hogy nem valamilyen általa foganatosított ráhatás eredményeképpen változtatta meg korábbi magánvégrendeleteit, hanem saját maga elhatározása folytán kialakított, következetes álláspontját és akaratát fejezte ki.

[24] Kiemelte, hogy a keresettel támadott végintézkedés közvégrendelet, melynek kapcsán a tisztességtelen befolyás vagy más, a felperes által állított ráhatás értelmezhetetlen és fogalmilag kizárt, hiszen az eljáró közjegyző hivatalánál fogva köteles volt meggyőződni az örökhagyó egyértelmű befolyásmentes és tiszta tudatú akaratnyilvánításáról.

[25] A felperes által előadott tények nem valósak, vagy nem az állított formában történtek meg. Az örökhagyóval 15-20 éve folyamatosan kapcsolatban volt, élettársával segítették őt. Viszonyuk egyéb érdekelt halála után vált szorosabbá, napi kapcsolattá.

[26] Az örökhagyó mindig készpénzben vette fel a postástól a nyugdíját; valószínűtlen, hogy annak bankszámlájára utaltatását kérte volna a felperestől. Felháborodott, amikor tudomást szerzett a folyósítás módjának megváltoztatásáról és a bankszámlakivonatok alapján értesült az eurófelvételtől. Ezt követően a felperes valóban meglátogatta az örökhagyót, aki ekkor már félt tőle.

[27] Az örökhagyó állítása és meggyőződése volt, hogy a felperes a széfet kiürítette, és onnan nagyszámú készpénzt vett el; ez is oka volt annak, hogy a meghatalmazását visszavonta és a végrendeletét megváltoztatta. Az I. rendű alperesnek a széfőről és kulcsának hollétéről nem volt tudomása.

[28] Védekezésében kiemelte, hogy a 2021. szeptemberi írásbeli magánvégrendelet és közvégrendelet tartalma egyező. Az eljáró ügyvédet, majd a közjegyzőt az örökhagyó kérte fel és hívta a lakására; személyében ugyanaz a közjegyzőhelyettes járt el a végrendelet és a meghatalmazás elkészítésekor, így már ismerte a néhai szellemi és mentális állapotát. A végintézkedések megtételekor az I. rendű alperes nem volt jelen, további öröklésre jogosult is szerepel a végrendeletben; ezek a körülmények is igazolják, hogy nem befolyásolta az örökhagyót.

[29] A felperest nem szigetelték el az örökhagyótól, hiszen csak délután voltak nála; nem volt akadálya annak, hogy távollétükben a felperes kapcsolatot tartson vele. Az örökhagyó volt az, aki nem akart a felperessel találkozni azt követően, hogy az általa engedély nélkülinek tekintett pénzfelvételről tudomást szerzett.

[30] Az örökhagyó mindvégig szellemi képességének teljes birtokában volt, így ilyen akarat esetén sem tudta volna valótlan állításokkal befolyásolni őt. Ténykérdés a devizaszámláról történt pénzfelvétel; az örökhagyó 2021 szeptemberében azt állította, hogy ezen összeggel a felperes nem számolt el vele. Az örökhagyó állította, hogy a széfet valaki kiürítette, és mivel csak a felperesnek volt tudomása a kulcs hollétéről, őt jelölte meg elkövetőként. Ezeket a nyilatkozatokat az örökhagyó tette és nem az I. rendű alperes. A keresetben megjelölt anyagi jogi rendelkezés nem vonatkozik arra az esetre, ha az örökhagyó esetleg téves feltevésre alapítottnan változtatja meg a végrendeletét. A perben támadott végrendeletek módosítására az örökhagyónak még lett volna lehetősége, ha úgy ítéli meg, hogy befolyásolás történt.

[31] A II. rendű alperes elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan a kereset érdemi elutasítását kérte. Védekezése szerint a peradatok alátámasztják, hogy a keresettel támadott végintézkedéseket az örökhagyó nem az I. rendű alperes ráhatása alapján tette, hanem saját maga elhatározása folytán kialakított, következetes álláspontját és akaratát fejezte ki.

[32] Előadta, hogy ő az örökhagyóra semmilyen ráhatást nem gyakorolt, módja és alkalmá sem lett volna erre, hiszen nem álltak kapcsolatban; képviselője, munkatársai nem ismerték az örökhagyót. Az előadott tényekről nincs tudomása, azokat kénytelen vitatni. Közvégrendelet esetében a tisztességtelen befolyás vagy más, a felperes által állított ráhatás értelmezhetetlen és fogalmilag kizárt, hiszen az eljáró közjegyző hivatalánál fogva köteles volt meggyőződni az örökhagyó egyértelmű befolyásmentes és tiszta tudatú akaratnyilvánításáról. Kiemelte a 2021. szeptemberi írásbeli magánvégrendelet és közvégrendelet tartalmi azonosságát, amely tény szintén a kereset alaptalanságára utal.

[33] Az iratokból megállapíthatóan az eljáró közjegyzőhelyettes már ismerte az örökhagyót, szellemi és mentális állapotát, így meg tudta ítélni a befolyásmentes akaratnyilvánítását. Ha valaki befolyásolta volna az örökhagyót, nyilvánvalóan arra kellett volna törekednie, hogy kizárólagos örökös legyen. Az örökhagyó mindvégig szellemi képességeinek teljes birtokában volt, amit az eljáró ügyvédek és a közjegyzőhelyettes is felmért. A keresetben megjelölt jogszabályhely nem arra az esetre vonatkozik, ha az örökhagyó esetleg téves feltevésre alapítottnan változtatja meg a végrendeletét.

[34] Az elsőfokú bíróság ítéletében a kereseteket elutasította. A felperest kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 2.360.000 forint + áfa, a II. rendű alperesnek 400.000 forint + áfa perköltséget. Rendelkezése szerint a 240.000 forint eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

[35] A Ptk. 7:37. § (1), (2), (3) bekezdései alapján megállapította a felperes keresetindítási jogosultságát. Következtetése szerint a felperes kizárólag abban az esetben örökölhét az örökhagyó után, ha a 2021. szeptember 2-i és 2021. szeptember 16-i végrendelet érvényessége egyaránt megdől.

[36] Az eljárás megszüntetése iránti kérelmeket alaptalannak találta; azokat 32-I. sorszámú végzésével elutasította.

[37] A kereset érdemi elbírálása során a Ptk. 7:40. § (1) bekezdés c) pontját alkalmazta, figyelemmel az ítélkezési gyakorlatra (a Kúria Pfv.20865/2019/11. számú határozata). A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdése alapján a felperes bizonyítási kötelezettségét állapította meg; a felperest terhelte azon állítása valóságának bizonyítása, hogy az I. rendű alperes és élettársa tisztességtelen befolyással vette rá az örökhagyót a perbeli két végintézkedésbe foglalt, az I. és II. rendű alperes javára szóló rendelkezés megtételére és az örökhagyó e rendelkezést különben nem tette volna meg.

[38] Értelmezése szerint a felperes által megjelölt ok mindig részleges érvénytelenséget eredményez; a rendelkezés érvénytelensége a végrendeleti akarat fogyatékossága esetében nem eredményezi feltétlenül az egész végrendelet érvénytelenségét, hanem csak az a rendelkezés lesz érvénytelen, amelyre a felperes által megjelölt érvénytelenségi ok fennállt.

[39] Kiemelte, hogy a II. rendű alperest érintő rendelkezés vonatkozásában a felperes konkrét tényállítást nem tett; nem állította, hogy a II. rendű alperes maga befolyásolta volna tisztességtelenül az örökhagyót a végintézkedés megtétele során. Az I. rendű alperes és élettársa személyével összefüggésben állított akarati hiba azonban a teljes végrendeletre, valamennyi végrendeleti rendelkezésre nem terjedhet ki. A bizonyítás eredménye alapján a rendelkezés érvénytelensége fel sem merült; a peradatok az örökhagyó tiszta és minden befolyástól mentes akaratnyilvánítását támasztották alá (tanú3, tanú2, tanú7 tanúk vallomása). Megállapítható volt, hogy az örökhagyó halála esetére juttatásban kívánt részesíteni valamely állatmentő, állatvédő szervezetet. Maga a felperes is ekként nyilatkozott személyes előadásában (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú jegyzőkönyv).

[40] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a peradatok nem támasztották alá, hogy az I. rendű alperes és élettársa a felperest az örökhagyó előtt hamis színben tüntette volna fel, vele szemben bármilyen, a felperes által valótlannak tartott állítást, vádat fogalmaztak volna meg akár a nyugdíj átutalásával, az euró felvételével, a széfben lévő értékek eltűnésével kapcsolatban. Bár a jogvita érdemi elbírálása során jelentősége nem volt, ám a felperes nem bizonyította, hogy az örökhagyóval elszámolt volna. A bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá, hogy valóban az örökhagyó kérése volt nyugdíjának folyószámlára utalása, majd annak felperes számlájára továbbítása. A meghatalmazást készítő ügyvéd (tanú7) vallomása szerint az örökhagyó kizárólag arra az esetre kívánta a felperes eljárását a javait illetően, ha erre kifejezetten kéri és ő maga képtelen bármiféle intézkedésre. Az örökhagyó szellemileg mindig tiszta volt, mozgásszervi betegsége ellenére az I. rendű alperes közreműködésével megoldott volt nyugdíjának átvétele a postástól.

[41] Az eljárás adatai alapján bizonyítottnak találta, hogy az I. rendű alperes a széfről nem tudott. A felperesnek az állított 2021. augusztus végi, szeptember eleji konfliktus után mindvégig megvolt a lehetősége arra, hogy az örökhagyót személyesen felkeresse, és az esetleges félreértést tisztázza.

[42] Értékelése szerint a bizonyítékok nem támasztották alá az örökhagyó hanyatló szellemi állapotát; az okiratokat készítő ügyvédek és közjegyzőhelyettes (tanú8, tanú7, tanú6) az örökhagyó kifejezetten jó szellemi állapotáról, összeszedettségéről, egyértelmű, határozott szándékáról számoltak be. Ezt megerősítette a néhaival baráti kapcsolatot ápoló tanú2 tanú vallomása is, valamint az örökhagyó ügyében eljáró szociális munkás (gondozó3) 2021. szeptember 10-i e-mailje. Az eljáró ügyvédek és a közjegyzőhelyettes meggyőződött az örökhagyó szellemi állapotáról, és fel sem merült bennük a tisztességtelen befolyásolása. Maga az örökhagyó volt az, aki intézkedett felkérésükről.

[43] A törvényszék nem találta bizonyítottnak az örökhagyó közeli rokonoktól való elszigetelésére vonatkozó állítást sem (tanú4, tanú3, tanú2 tanúk vallomása). A peradatok szerint az örökhagyónak nem volt más olyan közeli rokona, akivel kapcsolatot kívánt volna tartani, legjobb barátnője továbbra is látogatta, beszélt vele. tanú1 tanúval a néhai nem ápolt kapcsolatot, életükben kétszer találkoztak, telefonbeszélgetésük ritka volt, a kölcsönös udvariasságból fakadt és az egészségi állapotra vonatkozó kérdésre korlátozódott.

[44] Az örökhagyó és az I. rendű alperes között érzelmi kapcsolat volt, a felperest soha nem tekintette, mint ahogy azt állította, unokájának. A tanúvallomások cáfolták, hogy az I. rendű alperes tudott volna az örökhagyó 2021. áprilisi, felperes javára szóló

végrendeletéről, és ez okból alakult volna konfliktus a néhai házában a felperes utolsó látogatásakor.

[45] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes volt az, aki az I. rendű alperest el akarta távolítani az örökhagyó közeléből (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú jegyzőkönyv); az örökhagyó saját önálló döntése volt, hogy nem kíván vele kapcsolatot tartani. A tanúvallomások bizonyították, hogy az örökhagyó valamiképpen csalódott a felperesben, de ez nem az I. rendű alperes vagy élettársa viselkedésére vezethető vissza, hanem onnan ered, hogy a felperes az örökhagyó gondozását a kórházból való hazatérése után nem a saját otthonában tervezte megvalósítani. Ugyancsak a tanúk vallomása támasztotta alá azt, hogy az örökhagyó az I. rendű alperesre számított támaszként a mindennapjaiban, a felperes segítségét inkább a hivatalos ügyek intézésében és ritkán igényelte.

[46] Mivel az eljárás adatai alapján nem találta bizonyítottnak, hogy az I. rendű alperes vagy élettársa olyan társadalmilag, etikailag el nem fogadható magatartást tanúsított volna, amely a végrendelet megváltoztatására készítette az örökhagyót, ezért az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a Ptk. 7:40. § (1) bekezdés c) pontjába foglalt rendelkezés második fordulatában írtak megvalósulását.

[47] A 2021. szeptember 16-án kelt közvégrendelet érvényessége folytán szükségtelennek ítélte a 2021. szeptember 2-i végrendelet érvénytelensége iránti igény érdemi elbírálását, hiszen a felperes csak abban az esetben örökölhette az örökhagyó után, ha mindkét végrendelet érvényessége megdőlt. Okfejtése szerint azonban a közvégrendelet tekintetében kifejtett indokokkal egyezően a 2021. szeptember 2-i írásbeli magánvégrendelet érvénytelensége iránti kereset is megalapozatlan, bizonyítottság hiányában.

[48] A felperes további bizonyítási indítványainak teljesítését, mint szükségtelent, a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján mellőzte. A felperes csatolta a gondozó3-mal folytatott levelezést, ezért e személy tanúkénti meghallgatására nem volt indok. A felperes gondozásában közreműködő cégek további megkeresése iránti indítványnak azért nem tett eleget, mert a felek egyező nyilatkozata szerint a már meghallgatott tanú3 állt az örökhagyóhoz legközelebb, érdemi és közvetlen információval csak ő rendelkezett. Az pedig nem képezte a bizonyítás tárgyát, hogy ki, mikor, hogyan gondozta az örökhagyót. egyéb érdekelt2 tanúkénti meghallgatásától a per érdemét érintően eredmény nem volt várható, mert ez a személy az örökhagyót, az I. rendű alperest és élettársát sem ismerte; egy kihangosított telefonbeszélgetés alapján nem tudta volna hitelt érdemlően igazolni, hogy kinek az állításait hallotta.

[49] Az írásbeli magánvégrendelet tanúinak meghallgatása a 2021. szeptember 16-i közvégrendelet érvényessége és a keresetben megjelölt érvénytelenségi ok miatt volt szükségtelen. A felperes által jogellenesen beszerzett bizonyíték (hangfelvétel) felhasználására sem volt indok, mert tanú2 a per tárgyalásán tanúként megjelent, szavahihetőségével kapcsolatban kétely nem merült fel. A felperes és jogi képviselője a tárgyaláson jelen volt, lehetőségük volt a tanúhoz közvetlenül kérdést intézni, észrevételt tenni, az állított ellentmondást jelezni és arra a tanút nyilatkoztatni.

[50] A perköltség tárgyában a felperes pervesztességére tekintettel határozott a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján. A II. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán előzetesen meg nem fizetett illeték (bíróági meghagyással szembeni ellentmondás) viseléséről a Pp. 86. § (2) bekezdése, Pp. 102. § (6) bekezdése szerint rendelkezett.

[51] A pertárgy értékét 80.000.000 forintban határozta meg, melyhez mérten – a végrendeleti juttatás alperesek közötti 90% - 10% arányára tekintettel – számolta az I-II. rendű alperesek jogi képviselőjének munkadíját, figyelemmel a bírósági eljárásban

megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) pontjára.

[52] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Perköltségét felszámította.

[53] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a tényállást, nem folytatott le teljes körű bizonyítást, a beszerzett bizonyítékokat tévesen, egyoldalúan értékelte; a megállapított tényállás iratellenes, kirívóan okszerűtlen következtetéseket tartalmaz. Az elsőfokú bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során helytelen és okszerűtlen következtetésre jutott, döntése megalapozatlan.

[54] Hiányosnak találta az ítéleti indokolás [3] bekezdésében foglaltakat; a törvényszék nem tért ki az I. rendű alperes által csatolt gyámkirendelő határozatra, amely az elhelyezés indokát is tartalmazza („a kk erkölcsi fejlődése az anyánál nem biztosított, súlyosan veszélyeztetett helyzetben van”). tanúl tanú vallomása is alátámasztotta, hogy az örökhagyó a per tárgyát képező közvégrendelet keltét megelőző egy-két évvel korábban negatív véleménnyel volt az I. rendű alperesről (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[55] Sértelmezte az örökhagyó és tanú2 tanú kapcsolatára vonatkozó megállapításokat is (elsőfokú ítélet, indokolás [4] bekezdése). Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a néhaival közel egyidős tanút az elsőfokú bíróság közel 3 órás várakoztatás után hallgatta meg, ezért kétséges, hogy mennyiben volt alkalmas a nyilatkozattételre. Vallomásának értékelése során azt is figyelembe kellett volna venni, hogy a tanúnak a perben bizonyított számos tényről nem volt tudomása; az örökhagyó és a felperes szoros kapcsolatáról, a felperes javára készült végrendeletekről. Mindemellett a tanú több esetben ellentmondásosan nyilatkozott, vagy nem a kérdésre válaszolt (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú tárgyalási jegyzőkönyv: az örökhagyó végrendelezési szándékának oka, az örökhagyó és a felperes kapcsolata, az I. rendű alperes és élettársának ismerete). Az I. rendű alperes megnevezésének módja („I. rendű alperes”) kettejük kapcsolattartására utal.

[56] Ezzel összefüggésben sérelmezte a tanú ismételt meghallgatását célzó, a Pp. 220. § (1) bekezdés b) pontjára és (3) bekezdésére alapított utólagos bizonyítási indítványának elutasítását, amely a tanúval korábban folytatott telefonbeszélgetés felhasználására irányult. A felperes a telefonbeszélgetést követően nem tartott kapcsolatot a tanúval, ezért meglepetéssel tapasztalta a tárgyalóterem előtti viselkedését és vallomásának valótlan tartalmát; a felperes nem tett az I. rendű alperes származására vonatkozó nyilatkozatot. tanú3 tanú erre vonatkozó előadása is valótlan.

[57] Felperes hivatkozott arra, hogy a tárgyaláson valóban volt lehetősége kérdést intézni a tanúhoz, ezt a várakozás és a tárgyalás elhúzódó időtartamára, a tanú viselkedésére tekintettel nem tette meg.

[58] Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának [8] bekezdésében figyelmen kívül hagyta a 2021. május 10-én kelt meghatalmazás 1.2, 1.3., 1.4.1. pontjainak tartalmát. Az iratban az örökhagyó kifejezetten megbízta a felperest, hogy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság előtt eljárjon, és miképpen intézkedjen a nyugdíjával kapcsolatban. A felperes a közjegyzői meghatalmazás aláírását követően, 2021. május 12-én bement a Nyugdíjfolyósító Igazgatósághoz és az örökhagyó kérésének megfelelően intézkedett a nyugdíjának a meghatalmazásban megjelölt OTP számlára történő utalása iránt. Az erre vonatkozó MÁK igazolás az eljárás iratai között szerepel.

[59] A fentiekkel ellentétben az elsőfokú ítélet indokolásának [51] bekezdése, tanú7 tanúnak a meghatalmazás tartalmára vonatkozó vallomása, aki az okirat elkészítésében nem is vett részt, annak valós indokait nem ismerhette.

[60] A fellebbező valótlanul tekintette azt a következtetést is, hogy az I. rendű alperes közreműködésével megoldott volt az örökhatározó nyugdíjának postástól való átvétele; erre az I. rendű alperesnek és élettársának sem volt meghatalmazása 2021. szeptember 16-ig. Ennek ellenére mégis intézkedtek a nyugdíj ügyében. A Magyar Posta személyesen a jogosultnak, vagy a meghatalmazottjának fizet ki nyugdíjat. Kiemelte e körben tanú6 tanú vallomását (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/47. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[61] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítéleti indokolásának [8] és [10] bekezdésében, hogy a közjegyzői meghatalmazás elkészítése megelőzte az örökhatározó kórházba kerülését; a meghatalmazás szövegéből kitűnik, hogy az az örökhatározó kórházból való kijövele után keletkezett (már tartalmazza az elmaradt nyugdíjra utalást, amit örökhatározó a kórházban tartózkodása miatt nem tudott átvenni). Az örökhatározó ápolását segítő alapítvánnyal folytatott levelezés is igazolja, hogy 2021. május 4-én a néhai már otthon volt.

[62] tanú2 vallomása e körben is ellentmondásos (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Okirattal igazolhatóan az örökhatározó a kórházból való kijöveletét követően adott meghatalmazást a felperesnek, aki 2021. május 11-én járt bent az OTP Bankban a néhai által kért összeg felvétele érdekében, majd 2021. május 12-én intézkedett az elmaradt nyugdíj kiutalása iránt. Valószínűtlen, hogy az örökhatározó a kórházból történő kijövele után egy-két nappal felháborodva számolt be a fentiekre a tanúnak, holott éppen ezekben a napokban adott meghatalmazást a felperes részére annak érdekében, hogy a megjelölt ügyekben intézkedni tudjon. A meghatalmazás 1.4.2. pontjában az örökhatározó a felperest jelölte meg a folyószámlán lévő összeg kedvezményezettjének elhalálozása esetére, ami szintén a teljes bizalmat támasztja alá.

[63] A tanúnak a széf kiürítésével kapcsolatos állításai sem állnak összhangban a többi tanú nyilatkozatával; tanú4 nyilatkozata alapján az esemény a felperes műtétje után történt (2021. szeptember 2-3.), hónapokkal az örökhatározó kórházból való hazatérése után.

[64] Az ítéleti indoklás [10] bekezdésében foglaltak adatainak hivatkozott; tanú4, tanú3, tanú2 tanúk vallomása és a felperes nyilatkozata is azt támasztotta alá, hogy az örökhatározó teljes mértékben ágyhoz kötött volt, katétert és sztomazsákokat viselt, etetni és itatni kellett, önálló mozgásra, még az ágyban való felülésre, megfordulásra sem volt képes (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40., 46. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Az örökhatározó tiszta tudatából nem következik, hogy egy ilyen szintű fizikai kiszolgáltatottság lelkileg nem viselte meg őt.

[65] Az elsőfokú ítélet [11] bekezdésében foglaltakkal ellentétben az örökhatározó ápolása, gondozása folyamatos szervezést igényelt, amit a felperes intézett; a csatolt okiratok, levelezés ezt támasztja alá. Ha a felperes csak 2-3 hetente látogatta volna az örökhatározót, nem tudta volna követni az ápolók folyamatos cserélődését és eljárni az újabb gondozók megszervezése iránt; az örökhatározó ügyeinek intézése szintén az ő feladata volt. Nem vette figyelembe a törvényszék azt sem, hogy az I. rendű alperes csak 2021 nyári hónapjaitól, a végrendelet akaratáról való tudomásszerzéstől, a házi gondozás megszervezése után volt napi szinten jelen az örökhatározó otthonában. A gondozók a felperes közreműködésével reggel 8 órától este 8 óráig látták el az örökhatározó ápolását és ételmezését, heti hét napon keresztül. A fentiekre tanú2 tanú is megerősítette vallomásában (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Az örökhatározó ellátása teljes mértékben biztosított volt, így az I. rendű alperes napi jelenléte nem az ápolás szükségessége miatt, hanem a pszichés befolyás fenntartásának céljából történt.

[66] Utalt arra is a fellebbező, hogy a tanúként indítványozott egyéb érdekelt² nyilatkozni tudott volna arról, hogy az I. rendű alperes és élettársa ekkorra már tudomással bírt arról, hogy az örökhagyó a felperes javára végrendelkezett. Az általa hallottak közléséhez a tanúnak szükségtelen az érintettek személyes ismerete.

[67] Iratellenes az elsőfokú ítélet indokolásának [12] bekezdése is, mert a felperes személyesen járt el a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál, ahol kérelmezte az örökhagyó 2021. áprilisi nyugdíjának ismételt postázását.

[68] Az ítélet [13] bekezdését azért kifogásolta, mert a perben nem csatolták azokat a számlakivonatokat, amelyek alapján kialakulhatott az örökhagyónak az a meggyőződése, hogy a felperes visszaélt a bizalmával. tanú⁴, tanú³ többször elmondták, hogy az örökhagyó előszeretettel ellenőrizte az OTP Banktól érkező számlakivonatokat, ám e körben okiratot nem csatoltak. Az eljárás anyagát képező dokumentumok (közjegyzői meghatalmazás, MÁK dokumentáció) azt támasztják alá, hogy a felperes az örökhagyó kifejezett kérése alapján járt el és intézkedett; két alkalommal euró összeget vett fel, további két alkalommal pedig az örökhagyó nyugdíját utalta át saját részére. Utóbbi intézkedésre azért került sor, mert az örökhagyó által kért, utalásra átváltított nyugdíjat a felperes nem felvette a néhai bankszámlájáról, hanem mivel rendelkezett készpénzzel, a banki költségek csökkentése érdekében saját készpénzállományából adta oda a nyugdíjjal megegyező összeget az örökhagyónak, az örökhagyó számláján lévő összeget pedig átvezette a saját számlájára.

[69] Sérelmezte, hogy az OTP Bank ismételt megkeresését célzó indítványának az elsőfokú bíróság nem adott helyt, így nem tudott meggyőződni arról, hogy az örökhagyóban a pénzügyi intézet által küldött számlakivonat alapján alakult ki az a meggyőződés, hogy a felperes visszaélt a bizalmával.

[70] Az euró összeget az örökhagyó a felperesnek szánta; ezt megerősítette tanú³ és tanú² tanúk vallomása is (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40., 46. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[71] Hiányosnak találta az ítélet [14] bekezdésében foglaltakat, mert az I. rendű alperes a hagyatéki eljárásban (2023. május 18-i, 2023. június 22-i hagyatéki tárgyalás) és a per első tárgyalásán is úgy nyilatkozott, hogy 2021 nyarán készült még egy további végrendelet, amelyben az örökhagyó a vagyonát 50%-ban a felperesre, 40%-ban az I. rendű alperesre, 10%-ban pedig a II. rendű alperesre kívánta hagyni. Előadásai azonban ellentmondásosak voltak; korábban a végrendelet létezéséről, mint tényről számolt be, a későbbiekben azonban tagadta annak létezését.

[72] Állította a fellebbező, hogy ellentmondásos az I. rendű alperesnek az írásbeli magánvégrendeletekre vonatkozó nyilatkozata is, mivel előadta, hogy az írásbeli magánvégrendeletekkel kapcsolatban semmilyen információval nem rendelkezett, azokról a közjegyzőnél szerzett tudomást; a hagyatéki eljárásban azonban részletesen beszámolt a két 2021 nyári írásbeli magánvégrendelet tartalmáról, és állította, hogy azok eredeti példányai nála vannak. A bírósági meghallgatása során azonban már úgy nyilatkozott, hogy azokról a „név tudok hallomásból”. tanú⁴ tanú vallomása ennek valóságát cáfolta (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[73] Mindezek alapján feltételezhető, hogy az I. rendű alperes tudott az írásbeli magánvégrendeletek elkészítéséről, annak tartalmával is tisztában volt. Az első 2021 nyári írásbeli magánvégrendelet csatolása azonban nem állt érdekében, mert örökhagyó végrendelkezési gyakorisága, az öröklési arányok rövid időn belüli radikális megváltoztatása úgy, hogy eközben a felperes az augusztusi hónap kivételével jelen volt az örökhagyó életében, jelentős ellentmondásban állt volna az I. rendű alperes, tanú⁴ és tanú³ által tett nyilatkozatokkal.

[74] Sérélmelte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a 2021. szeptember 2-án kelt írásbeli magánvégrendelet keletkezésének körülményeit annak ellenére sem, hogy létrejötté ellentmondásos, tartalma pedig megegyezik a 2021. szeptember 16-i közvégrendelettel. Az I. rendű alperes hagyatéki eljárásban és ellenkérelmében tett előadása szerint az írásbeli magánvégrendeletet ügyvédek készítették; az örökhagyó fekvőbeteg állapota és zárkózott, hiú természete (tanú2 tanú vallomása; Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú tárgyalási jegyzőkönyv) alapján azonban valószerűtlen, hogy ügyvédet, majd egy közjegyzőt is megbízott volna.

[75] A magánvégrendelet keletkezésével kapcsolatban a tanúk ellentmondásosan nyilatkoztak, ennek feloldására azonban az elsőfokú bíróság még kísérletet sem tett, az utólagos bizonyítás körében tett indítványt elutasította (tanú4, tanú3, tanú7, tanú8; Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46., 47., 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[76] Állította a fellebbező, hogy ellentmondásosak a vallomások arra vonatkozóan, hogy az örökhagyó hogyan került kapcsolatba a ügyvédi iroda neve; kinek az ötlete volt a közjegyzői végrendelet elkészítése; miként került kapcsolatba az örökhagyó tanú6 közjegyzővel; hány embert engedett be tanú3 az örökhagyóhoz.

[77] Az elsőfokú bíróság azonban elutasította az erre vonatkozó bizonyítási indítványait; az írásbeli magánvégrendelet és a közvégrendelet tartalmi azonossága miatt jelentősége van annak, hogy az előbbi végrendelkezést ki készítette. Az örökhagyó nyilvánvalóan nem volt abban az állapotban, hogy azt elkészítse; az iratot tanú6 közjegyzőnek meg kellett kapnia, ellenkező esetben a két végintézkedés tartalmi egyezősége nem magyarázható.

[78] A fellebbező álláspontja szerint alappal feltételezhető, hogy az írásbeli magánvégrendelet az I. rendű alperes, élettársa és tanú3 közreműködésével készült. Azt az örökhagyó a tisztességtelen befolyásolás következtében aláírta, majd odaadta tanú6 közjegyzőnek, aki az írásbeli magánvégrendeletet közjegyzői okiratba foglalta. A minden érdemi cselekménynél jelenlévő tanú3 ápoló házastársa írta alá tanúként az írásbeli magánvégrendeletet. tanú6 közjegyző maga is nyilatkozott egy korábbi végrendeletről (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/47. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[79] Kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az egyes tanúvallomások, illetve az okiratok tartalma közötti ellentmondásoknak, és a tanúk elfogultságának. tanú4 tanú elfogultságát az I. rendű alperessel 30 éve fennálló élettársi kapcsolata támasztja alá. Az eljáró ügyvédek jelentős kérdésekre nem tudtak nyilatkozni, vagy téves előadást tettek (eljárásuk, megjelenésük, az ügyvédi irodával való kapcsolatfelvétel módja, az örökhagyó lakóhelye, az esemény időpontja, meg nem történt telefonbeszélgetés a felperessel).

[80] tanú3 tanú szerepét és nyilatkozatait az elsőfokú bíróság tévesen értékelte, és nem vizsgálta annak valószerűségét, hogy a zárkózott örökhagyó bizalmába fogadta a számára teljesen idegen szakápolót. Mindemelllett a tanú szinte valamennyi perbeli cselekménynél jelen volt annak ellenére, hogy az örökhagyó körül számos szakápoló megfordult. A tanú az örökhagyó felperessel szembeni bizalomvesztése során is az I. rendű alperest és élettársát támogatta. Vallomása önmagában is ellentmondásos (a bankból kivett euró összeg nagysága, az örökhagyó felperestől való félelme, makacsságának az akarat befolyásmentességét igazoló jellege, a korábbi végrendeletek tartalmára vonatkozó ismeretei; Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[81] Jelentőséget tulajdonított a felperes annak, hogy az örökhagyóval rokoni kapcsolatban állt; szoros érzelmi viszonyukat támasztja alá a 2013. február 9-i írásbeli magánvégrendelet, mely szerint a felperes a „szívéhez közel áll”. Az örökhagyó ezt a

rendelkezést a 2021. április 13-i írásbeli magánvégrendeletben megerősítette. A néhai még életében is nagyvonalúan támogatta a felperest az építkezése során. Az örökhagyó a felperest hívta fel rosszulléte esetén is, aki kapcsolatot tartott az orvosokkal és hazaszállította a kórházból a néhait, majd megszervezte otthoni ápolását. A szakápolók megérkezéséig naponta többször látogatta, és a szakápolói feladatokat elvégezte.

[82] Életszerűtlen, hogy az örökhagyó megharagudott a felperesre nagyszülőjének otthonban való elhelyezése miatt (2013. december), hiszen a néhai ezt követően a felperes javára végrendekezett, egészségügyi problémáival is őt kereste, pénzügyeinek intézését rábízta. Az örökhagyó 2021 nyaráig az élete minden területén a felperesre támaszkodott.

[83] Az örökhagyó személyiségének megítélése szempontjából jelentőséget tulajdonított annak, hogy a 2013-ban készült végrendeletében külön rendelkezett arról, hogy az örökösök kinek a részére nem értékesíthetik az ingatlanát. Zárkózott és könnyen haragvó természetét emelte ki a tanúvallomások alapján (tanú4, tanú3, tanú2; Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40., 46. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Az I. rendű alperes tisztában volt ezzel, és cselekedeteivel tisztességtelen módon befolyásolta az örökhagyót a korábbi végintézkedése visszavonására, és új végintézkedés megtételére.

[84] Életszerűtlennek tartotta, hogy a covid időszakban az I. rendű alperes intenzív személyes kapcsolatot tudott volna ápolni az örökhagyóval. Valószerűtlen az is, hogy az örökhagyó 2021 áprilisában a felperes javára végrendekezett, majd a kórházból hazatérve ellene fordul olyan okok miatt, amik évekkal korábban történtek. Az I. rendű alperes mindezt a csalódottság, kifosztottság érzésével magyarázta, amit a peradatok szerint három körülmény válthatott ki, amelyek mögött azonban minden esetben megtalálható az I. rendű alperes, élettársa, vagy tanú3 eljárása.

[85] Az első körülmény, az április havi nyugdíj tekintetében azonban az okiratok alátámasztották, hogy a kiutalás megtörtént, az összeget a felperes készpénzben odaadta az örökhagyónak (tanú3 tanúvallomása; Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Az I. rendű alperes élettársa által a MÁK-tól átvett igazolások is bizonyítják, hogy az ellátásokat az örökhagyó OTP Banknál vezetett számlájára átutalták. Ennek ellenére a tanú vallomásában tagadta az iratok kézhez vételét; az igazolásokat az örökhagyónak nem adta át, holott abból a néhai is meggyőződhetett volna arról, hogy az ellátás kiutalása nem „valami bankszámlára”, hanem saját bankszámlájára történt (tanú4; Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Az I. rendű alperes nyilatkozata sem felel meg a valóságnak, mert vallomásával ellentétben 2021. szeptember 16-án felkereste a MÁK-ot. A fentiek alapján tanú4 eljárása alkalmas volt arra, hogy a felperest az örökhagyó előtt hamis színben tüntesse fel és ezzel az örökhagyó végintézkedési akaratát tisztességtelen módon befolyásolja.

[86] A második körülménnyel, a széffel kapcsolatban a fellebbező arra hivatkozott, hogy annak kulcsa nem nála volt, hanem az örökhagyó házában. A perben elmaradt annak feltárása, hogy az örökhagyó kiszolgáltatott állapotában kivel osztotta még meg a kulcs helyét. Maga az I. rendű alperes akként nyilatkozott, hogy tanú3 tudta hol van a széf kulcsa (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Az örökhagyó fekvőbeteg volt, az ágyból nem tudott kimozdulni, és arra nem volt rálátása, hogy abba a szobába, ahol a széf van, ki megy be. Nem ismert az sem, hogy a széfből mikor tűntek el az örökhagyó által hiányolt dolgok. A 2021. nyári időszakban számtalan gondozó fordult meg a házban.

[87] A széf kinyitásának története is ellentmondásos; tanú4 nyilatkozata alapján akkor történt, amikor a felperes a műtétje után mankóval elment az örökhagyóhoz. Ez 2021. szeptember 2-3. körüli időszak, amit közvetlenül követett a végrendelet elkészítése. tanú5 tanú vallomása is ezt az időpontot és az ekkor lezajlott veszekedést támasztotta alá (Fővárosi

Törvényszék 74.P.22386/2023/53. számú tárgyalási jegyzőkönyv). tanú2 vallomása szerint viszont az örökhagyó a kórházból való hazajövele után 1-2 nappal panaszkodott neki arról, hogy a felperes kifosztotta.

[88] Az elsőfokú bíróság az ítélet [51] bekezdésében nem jelölte meg annak bizonyítékát, hogy az I. rendű alperes nem tudott a széfről. Valószerűtlen az arra vonatkozó előadás is, hogy az I. rendű alperes felvételt készített a széf kinyitásáról, majd a nyilatkozatát megerősítő bizonyítékot letörölte.

[89] Mindezek alapján az I. rendű alperes és élettársának a széf kinyitása körében tanúsított magatartása is alkalmas volt arra, hogy a felperest az örökhagyó előtt hamis színben tüntesse fel és az örökhagyó végintézkedési akaratát tisztességtelen módon befolyásolja.

[90] A harmadik körülmény, a bankszámlán lévő pénzt eltüntetése tekintetében az ítélet követhetetlenségére, a bizonyítékoknak ellentmondó tényállásra hivatkozott. Az indokolás [51] bekezdésével összefüggésben a meghatalmazás írásba foglalt tartalmára és az azt készítő közjegyző vallomására (tanú6; Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/47. számú tárgyalási jegyzőkönyv) hívta fel a figyelmet. Ezzel szemben a törvényszék tanú7 tanú vallomásának tulajdonított jelentőséget, aki nem is vett részt a meghatalmazás elkészítésében.

[91] Megismételte, hogy a meghatalmazás elkészítését az örökhagyó ágyhoz kötött állapota indokolta. A bankszámlához csak közjegyzői meghatalmazással tudott a felperes hozzáférni, amire az örökhagyó kifejezetten megkérte. Jelentősége van annak is, hogy a közjegyzői meghatalmazás előtt készült a felperes javára egy ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott meghatalmazás is, amely a meghatalmazó által felvenni rendelt konkrét euró összeget is tartalmazta. Ezt az OTP Bankhoz benyújtották; a pénzintézet ismételt megkeresését célzó bizonyítási indítványt azonban az elsőfokú bíróság mellőzte, annak indokát nem adta. A bizonyítás lefolytatása esetén a felperes alá tudta volna támasztani azt, hogy a bankszámlán kezelt összeg felvétele nem saját döntése, hanem az örökhagyó egyértelmű kérése volt. Kérte annak másodfokú eljárásban való fogyanatosítását a Pp. 373. § (4), (5) bekezdése alapján.

[92] A forint számlával kapcsolatban a felperes 2021-ben két alkalommal intézkedett; az összeget valóban a saját bankszámlájára utalta át, és a saját készpénzállománya terhére számolt el azzal az örökhagyóval. Ezt tanú3 tanú is megerősítette (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[93] A felperes az eurószámláról is két alkalommal vett fel pénzt, amit elvitt az örökhagyóhoz, aki azt a felperesnek ajándékozta. Ezt a perben tanú3 tanú is megerősítette.

[94] A perben nem csatoltak olyan számlakivonatokat, amelynek alapján az örökhagyónak az a meggyőződése alakulhatott ki, hogy a felperes visszaélt a bizalmával és a számláján lévő egyéb pénzeszközöket eltulajdonította (elsőfokú ítélet [13] bekezdése).

[95] Egyértelműen megállapítható, hogy a számlakivonatok az ápolók, illetve az I. rendű alperes és élettársa közvetítésével kerültek az örökhagyóhoz, aki nekik panaszkodott arról, hogy a felperes jogosulatlanul vett fel pénzt a számlájáról; e személyek hagyták, hogy az örökhagyóban az a téves meggyőződés alakuljon ki, hogy a felperes visszaélt a bizalmával. Az I. rendű alperes fenti magatartása – élettársának és tanú3-nak tevékeny részvétele mellett – alkalmas volt az örökhagyó végakaratainak tisztességtelen befolyásolására.

[96] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 279. § rendelkezésébe ütközik; az érdemi döntés megalapozatlan.

[97] Felhívta a figyelmet arra is, hogy a közvégrendelet elkészültét követően a felperessel szembeni eljárások, fenyegetések, számonkérő telefonhívások megszűntek; az örökhagyó elvesztette a „motivációját” a felperessel szembeni eljárások folytatására. Nem szolgálhat ennek indokául az I. rendű alperes megbetegedése.

[98] Továbbra sem állította a fellebbező, hogy a rábírás, tisztességtelen befolyásolás a II. rendű alperes részéről történt volna, ám az örökhagyó tisztességtelen befolyásolása nélkül a támadott végintézkedések megtételére nem került volna sor. Bár az örökhagyó a 2013-ban tett végintézkedésében végrendeleti juttatásban kívánta részesíteni a II. rendű alperest, ám az kizárólag a halála időpontjában az OTP-nél vezetett forint- és eurószámlán fellelhető összegre terjedt ki, a teljes hagyatékára nem.

[99] Sérelmezte bizonyítási indítványainak (egyéb érdekelt², gondozó³, egyéb érdekelt³ tanúk meghallgatása, hangfelvétel csatolása, OTP Bank megkeresése) mellőzését. E bizonyítás lefolytatásának szükségessége esetére terjesztette elő másodlagos fellebbezési kérelmét.

[100] Az I. és II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[101] Érvelésük szerint a fellebbezés hiányos, mert nem tartalmazza a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjában írtakat, a konkrét anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést. Az elsődleges kérelemben nem szerepel a Pp. 369. § (3) bekezdés szerint gyakorolni kívánt felülbírálati jogkör meghatározása sem, míg a másodlagos kérelemben nem szerepel, hogy az mely eljárási szabály megsértésén alapul.

[102] Az ítéleti tényállás megalapozott; az elsőfokú bíróság indokolása szerint a felperest terhelte a Ptk. 7:40. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt tényállási elemek bizonyítása; annak alátámasztása, hogy az I. rendű alperes (és élettársa) tisztességtelen befolyással vette rá az örökhagyót a javára (és a II. rendű alperes javára) szóló végrendeleti intézkedés megtételére, aki ennek hiányában ezen rendelkezést nem tette volna meg.

[103] Az elsőfokú bíróság a kiterjedt, széles körű bizonyítási eljárás lefolytatása alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperes bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni.

[104] A felperes fellebbezésében számos tényállási elem megalapozatlanságát, valótlanosságát állítja, tekintet nélkül arra, hogy ezek mennyiben jelentősek az ítéleti rendelkezés körében. A sérelmezett fordulatok túlnyomórészt a felperesnek az örökhagyó életében játszott szerepére, a felperes ténykedésére vonatkoznak. A pernek azonban nem a felperes tevékenysége a tárgya, hanem az I. rendű alperes által az örökhagyóra gyakorolt, állítólagos tisztességtelen befolyás fennállása vagy fenn nem állása. Mindemellett a II. rendű alperes – aki nem is ismerte az örökhagyót – semmilyen befolyást nem tudott volna gyakorolni rá, így vele szemben a kereset és a fellebbezés előterjesztése teljesen alaptalan.

[105] A tényállást sérelmező fellebbezési érvek tekintetében kifejtették, hogy tanú1 kapcsolata az örökhagyóval a felperes szerint is csak kb. 2019 -ben kezdődött, rövid és felszínes volt; a perbeli végrendelet létrejöttét megelőzően 2 évvel történetekre vonatkozó nyilatkozata nem alkalmas a felperes tényállításának bizonyítására.

[106] tanú2 tanú nem csak korához képest, de általánosan véve is határozott, összeszedett válaszokat adott a kérdésekre; az örökhagyóval folytatott napi telefonbeszélgetése az ismereteit alátámasztja. Az I. rendű alperes nevesítésének módja az örökhagyó szóhasználatának idézése volt. Vallomása elfogulatlan; a felperes utólagos bizonyítási indítványának elutasítása helyes döntés volt, hiszen a tanú meghallgatásakor nem tett fel kérdést a felperes jogi képviselője az állítólagos hangfelvétellel kapcsolatban, holott az ekkor már rendelkezésére kellett, hogy álljon. A perben két tanú is nyilatkozott a felperes tanú3 és tanú4 származására vonatkozó megjegyzéséről.

[107] A felperes hivatkozásával ellentétben a meghatalmazás nem megbízás: nem arról szólt, hogy az örökhagyó kifejezetten megbízta a felperest bizonyos ügyek intézésével, hanem

csupán feljogosította arra az esetre, ha meg akarja bízni a megjelölt ügyek intézésével, akkor a felperes el tudjon járni helyette. Ezt az álláspontot tanú⁷ tanú vallomása is megerősítette.

[108] Az időmúlásra figyelemmel nem állapítható meg pontosan, hogy az örökhagyó mikor fedezte fel a széf kiürítését, de ennek nincs is jelentősége. tanú² tanú elmondásában szereplő pontatlan időhatározás az évek távlatából mégis pontosnak tekintendő. A felperes sem jelölte meg pontosan az örökhagyó hazatérésének napját, a széf kiürítésének tényét maga sem vitatta. A tanúk egybehangzóan állították, hogy az örökhagyó meggyőződése szerint a felperes volt az, aki a széfben található dolgokat elvitte. Nem állítja az I. rendű alperes, hogy a felperes ürített ki a széfet, de az örökhagyónak ez volt a meggyőződése, amit többeknek is elmondott. Ezt a meggyőződését azonban egyértelműen nem az I. rendű alperes alakította ki.

[109] Az örökhagyó mozgásképesége – ha esetleg téves is az ítéleti tényállás [10] bekezdésének megállapítása – nem jelentős az ügy megítélése szempontjából; az a fontos körülmény, hogy az örökhagyó tudata tiszta volt.

[110] Az ítéleti indokolás [11] bekezdéséhez kapcsolódóan a felperes csak feltételezéseket fogalmaz meg. gondozó³ 2021. szeptember 10-i üzenete megerősíti azt a tényállítást, hogy az örökhagyó tudata tiszta volt és saját akarata szerint cselekedett; a felperes volt az, aki befolyást akart rá gyakorolni másokon keresztül.

[111] A felperes tévesen értelmezte bizonyítási kötelezettségét; nem az I. rendű alperes tisztességtelen befolyásolást megvalósító eljárását, cselekedeteit bizonyítaná, hanem a saját szerepét próbálja fókuszba helyezni. A pénzfelvételek tényét a felperes nem vitatta, ezért az a körülmény, hogy az örökhagyó ezt nem vette jónéven, életszerű. A bizonylatok beszerzése nem bizonyítana a per eldöntése szempontjából lényeges körülményt, mert az örökhagyó e tárgyban kialakult meggyőződése akkor lenne fontos, ha az téves lenne és ezen téves meggyőződését az I. rendű alperes okozta volna. Ezt azonban a felperes nem támasztotta alá. Mindemellett a felperes nem ajánlott fel arra vonatkozó bizonyítást, hogy az általa felvett összegekkel az örökhagyóval elszámolt.

[112] A különböző végrendeletek keletkezési körülményeit az alperesek nem tartották jelentősnek. A keresettel támadott közvégrendelet keletkezésének körülményeit az ügyvéd tanúk és a közjegyző vallomása bizonyította. Fontos körülmény, hogy a meghatalmazás és a közvégrendelet elkészítése során ugyanaz a közjegyzőhelyettes járt el, aki már ismerte az örökhagyót, annak szellemi és mentális állapotát, így meg tudta ítélni a befolyásmentes akaratnyilvánítását.

[113] A 2021. szeptember 2-án kelt magánvégrendelet keletkezésének körülményeit a bíróságnak nem kellett vizsgálnia, hiszen a közvégrendelet érvénytelensége volt az elsődleges kérdés és ennek érvényessége okán a magánvégrendelet kérdése jelentőséggel nem bír. Mindemellett a magánvégrendelet vizsgálata is azt erősítené, hogy az örökhagyót az I. rendű alperes nem befolyásolta, hiszen két hét különbséggel szóról szóra ugyanazt a végintézkedést tette meg.

[114] Alaptalanul vonta kétségbe a felperes a tanúk szavahihetőségét; az elsőfokú eljárásban a tanúkhöz intézett kérdései során ilyen felvetése nem volt, a vallomások állítólagos ellentmondásait nem kísérelte meg feloldani.

[115] A fellebbező fél ellenfele hivatkozott arra, hogy a fellebbező három körülményre vezette vissza az örökhagyó csalódottságát és szándékainak megváltozását; a megjelölt események egyike sem az I. rendű alperes közrehatásának eredménye. A felperes e körben is saját szerepét bizonygatja, míg az I. rendű alperes tekintetében csupán feltételezéseket fogalmaz meg.

[116] A történeti tényállás szerinti eseményeknek, az örökhagyó intézkedéseinek és jognyilatkozatainak láncolata egyértelműen alátámasztja azt, hogy nem valamilyen, az I.

rendű alperes által fogatosított ráhatás eredményeképpen változtatta meg korábbi írásbeli magánvégrendeleteit, hanem a saját maga elhatározása folytán kialakított, következetes meggyőződését és akaratát fejezte ki.

[117] tanú3 közrehatását alaptalanul állítja a felperes; e személy magatartása az I. rendű alperessel szembeni kereseti kérelem alapjául nem szolgálhat. Bizonyított tény, hogy az örökhagyó tiszta tudatállapotban volt, és nem volt elszigetelve a felperestől. Az a körülmény, hogy a II. rendű alperes is szerepel a végrendeletben, szintén azt igazolja, hogy az I. rendű alperes nem befolyásolta az örökhagyót. A II. rendű alperessel szembeni kereset még abban az esetben sem lehet megalapozott, ha az I. rendű alperes tisztességtelen befolyásolásának ténye igazolt lenne.

[118] A fellebbezés alaptalan.

[119] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdés], ezért azt a másodfokú felülbírálat teljes terjedelmében érintette a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdés].

[120] Alaptalanul érveltek az alperesek a jogorvoslati kérelem hiányosságaival. A fellebbezés tartalmi vizsgálata során megállapítható volt a felperes által kifogásolt eljárási és anyagi jogi jogszabálysértés; annak pontos jogszabályhely szerinti megjelölése nem kötelező. A Pp. 371. § (1) bekezdés c) pontja 2021. január 1-től hatálytalan; a fellebbezésnek nem kell tartalmaznia a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört.

[121] A jogorvoslati kérelem tartalmára tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűségét és az érdemi döntés anyagi jognak való megfelelőségét vizsgálta a Pp. 369. § (1) bekezdése és (3) bekezdés a), b), c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva.

[122] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési kérelemben és ellenkérelmekben foglaltakra tekintettel megváltoztatta a fellebbezési kérelmek vizsgálatának sorrendjét, mivel azokat a felperes eshetőlegesen terjesztette elő, így az elbírálás kért sorrendje a másodfokú bíróságot – a Pp. 233. § (1) bekezdésére is figyelemmel – nem kötötte. A felperes másodlagos kérelmében a Pp. 279. § sérelmét állította, így az ítéltábla elsőként vizsgálta, hogy emiatt helye van-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

[123] A Pp. 279. §-a a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. A bizonyítékok téves mérlegelése azonban nem tekinthető eljárási szabálysértésnek; ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével kirívóan okszerűtlenül, a jogszabályi előírásnak ellentmondóan jár el, azt a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat során orvosolhatja a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerint eljárva. Amennyiben az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás miatt a tényállás feltáratlan, az érdemi döntés meghozatalához szükséges bizonyítékok nem állnak rendelkezésre, az eltérő eljárásjogi szabály alapján eredményezheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, illetve szintén az anyagi jogi felülbírálat során értékelhető [Pp. 369. § (3) bekezdés a), b) pontja]. Mindezekre figyelemmel nem volt olyan eljárási szabálysértés, amely a Pp. 381. §-a értelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.

[124] A másodfokú bíróság a tényállás hiányosságaira, ellentmondásaira vonatkozó érvelést nem találta alaposnak; az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta és abból helytálló következtetésre jutott, az alkalmazandó jogszabályok körét helyesen állapította meg. A kereset alapjául szolgáló anyagi jogi rendelkezések alkalmazása szempontjából nem volt jelentősége a fellebbező jogorvoslati kérelmében megjelölt elemeknek.

[125] Az elsőfokú ítélet indokolásának [3] bekezdése az örökhagyó és az I. rendű alperes gyámjának kapcsolatát ismertető fordulata megfelelő terjedelmű; a gyámsági viszony részelemeinek, az örökhagyó I. rendű alperesre vonatkozó, a végrendelkezést több évvel megelőző esetleges kedvezőtlen véleményének nincs kihatása az érdemi döntésre.

[126] Az ítéleti indokolás [4] bekezdésében írtakkal kapcsolatban a fellebbező a tényállás hiányosságára, téves jellegére nem hivatkozott, csak tanú2 tanúzási képességére, esetleges elfogultságára vonatkozó utalásokat tett.

[127] A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben az elsőfokú bíróság az indokolás [8] bekezdésében tartalmában összefoglalva ismertette a 2021. május 10-i meghatalmazás főbb pontjait; annak szó szerinti idézése mellőzhető volt. Nem áll ellentétben ezzel az indokolás [51] bekezdésében bemutatott tanúvallomás sem; tanú7 az örökhagyó szavait idézve értékelte a meghatalmazás tartalmát (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/47. számú jegyzőkönyv 4. oldal első bekezdése). A nyugdíj korábbi személyes, az örökhagyó otthonába érkező postástól való átvételére, az abban való segítségnyújtásra vonatkozóan pedig a felek és a tanúk is nyilatkoztak (felperes, tanú2 Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú jegyzőkönyv 5., 17. oldal; tanú4, tanú3 Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú jegyzőkönyv 5., 11. oldal). A járandóság fentiek szerinti átvételét, annak személyes módját a meghatalmazás elkészítése nem érintette.

[128] A közjegyzői meghatalmazás elkészítésének időpontjára vonatkozó ítéleti megállapítás sem téves; az indokolás [8] és [10] bekezdése egymáshoz viszonyított időbeliségre nem utal. tanú2nak az örökhagyóval folytatott, a fellebbezésben idézett beszélgetése a tanúvallomás szerint nem konkrétan a nyugdíj átutalásához kapcsolódott, hanem a széf és a bankszámla kifosztásához (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú jegyzőkönyv 17., 20. oldal). tanú4 tanú vallomása pedig nem tartalmaz a széf kiürítés időpontjának pontos meghatározásához elegendő információt (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú jegyzőkönyv).

[129] Alappal sérelmezte a fellebbező az ítéleti indokolás [10] bekezdésében az örökhagyó részleges mozgásképeségére vonatkozó megállapításokat. A jogorvoslati kérelemben ismertetett nyilatkozatok, tanúvallomások (felperes, tanú4, tanú3, tanú2 Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40., 46. számú tárgyalási jegyzőkönyv) bizonyították, hogy kórházi tartózkodását követően az örökhagyó fekvőbeteg életmódot folytatott. Mentális képességeinek ehhez kapcsolódó romlását azonban a bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá, ezért a téves megállapítás a jogvita érdemi elbírálására nem hatott ki.

[130] A felperesnek az örökhagyó gondozása és ellátásának megszervezése érdekében tett intézkedéseivel ellentétes tényeket az ítéleti indokolás [11] bekezdése nem tartalmaz; a végrendeletek érvénytelenségére irányuló kereseti kérelmek elbírálása, a megjelölt akarati hiba vizsgálatának szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a felperes milyen gyakorisággal látogatta az örökhagyót.

[131] Az ítéleti indokolás [12] bekezdése tartalmazza, hogy a felperes eljár az örökhagyó nyugdíjának ismételt postai kézbesítése érdekében; az ügyintézés személyes jellege jelentőséggel nem bíró körülmény.

[132] Szükségtelen volt okirati bizonyítás az örökhagyó részére megküldött bankszámlakivonatok tekintetében (ítéleti indokolás [13] bekezdése), mert a perben nem annak volt jelentősége, hogy milyen egyéb, az I. rendű alperes tevékenységén kívüli körülmények alapján alakult ki a néhaiban a felperes megbízhatatlanságára vonatkozó meggyőződés. A felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az I. rendű alperes tisztességtelen befolyása vezetett az örökhagyó végakaratának kialakulásához. Mindemellett a bizonyítási

eljárás egyéb adatai alátámasztották a törvényszék megállapítását (tanú4, tanú3 Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú jegyzőkönyv).

[133] A felperes érvelésével ellentétben tanú3 és tanú2 tanúk vallomása nem bizonyította, hogy a felvett euróösszegeket az örökhagyó a felperesnek szánta; a vallomásokban említett, építkezés céljára átadott összegek a néhai bankszámlájáról 2021. május, július hónapokban felvett euróösszegekkel nem azonosak (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40., 46. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[134] Nem hiányos az ítéleti tényállás [14] bekezdése sem; a bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá egyértelműen, hogy az örökhagyó 2021 nyarán is végrendelezett volna. A keresettel támadott végrendeletek rendelkezésre álltak, a perindítási jogosultságát megalapozó korábbi végrendeleteket a felperes csatolta. Okirati bizonyíték és erre vonatkozó igény hiányában további végrendeletek létre vonatkozó ellentmondásos, bizonytalan nyilatkozatok értékelésére nem volt szükség.

[135] A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés *a*) pontja alapján eljárva nem látott indokot az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás módosítására, kiegészítésére.

[136] Alapítanul hivatkozott a fellebbező tanú2 tanú elfogultságára, nyilatkozatának értékelhetetlen voltára. Az eljárás iratai nem támasztották alá, hogy a tanú a meghallgatás elhúzódása miatt vallomástételre alkalmatlan állapotba került volna (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú jegyzőkönyv). A nyilatkozat kisebb bizonytalanságainak elfogadható magyarázatául szolgál az időmúlás; egyes kérdések megválaszolásának elmaradása, a vallomás kitérő, esetlegesen terjengős fordulatai nem alkalmasak az érdektelenség megkérdőjelezésére. A peradatok kétségmentesen alátámasztották és a felperes sem vitatta, hogy tanú2 az örökhagyóval szoros, napi kapcsolatban volt és több évtizedes baráti viszonyuk alapján is számos, a jogvita elbírálása szempontjából jelentős ismerettel rendelkezett.

[137] Nem tévedett e körben az elsőfokú bíróság az utólagos bizonyítás mellőzésekor sem. A tárgyalási jegyzőkönyvből megállapíthatóan a felperes jogi képviselője jelen volt a tanú meghallgatásakor, és lehetősége lett volna arra, hogy a fellebbezésben vitatott körülmények tisztázása céljából kérdéseket intézzon tanú2-höz; a tanú ismételt meghallgatására nem volt indok.

[138] Mindemellett a tanúvallomással összefüggésben megjelölt hangfelvétel már ekkor a felperes rendelkezésére állt, így az utólagos bizonyítás elrendelhetőségének Pp. 220. § (1) bekezdés *b*) pontjában és (3) bekezdésében megjelölt feltételei nem álltak fenn. Egyébként a megjelölt hangfelvétel, mint jogsértő bizonyítási eszköz felhasználhatóságát a Pp. 269. § (2) bekezdése kizárja.

[139] tanú4 tanú elfogultságára vonatkozó peradat nem merült fel, ilyen körülményt a fellebbező sem nevesített. Önmagában az I. rendű alperessel fennálló élettársi viszony nem zárja ki azt, hogy a tanú a valóságnak megfelelő nyilatkozatot tegyen.

[140] Az „eljáró ügyvédek” (tanú8, tanú7, tanú6) vallomásában az ítéltábla nem észlelt ellentmondást; az örökhagyóval való kapcsolatfelvétel módja, megjelenésük körülményei olyan lényegtelen epizódok, amelyek eltérő ismertetése nem teszi hiteltelenné a jogvita érdemi eldöntése szempontjából jelentős tényekre vonatkozó előadásukat.

[141] Nem rontja le tanú3 tanú vallomásának hitelességét az, hogy a per eldöntése szempontjából jelentős valamennyi eseménynél jelen volt. A tanú a felperes által is elismerten az örökhagyó állandó gondozásában részt vevő személy volt, aki ez okból a mozgásképtelen beteg számos életeseményéről értesülhetett. A tanú nyilatkozatának valóságtartalmát megkérdőjelező peradatra a fellebbező sem hivatkozott; a jogorvoslati kérelemben

„ellentmondásként” feltüntetett pontatlanságok lényegtelen, az időmúlásra is visszavezethető tévedésként értelmezhetők.

[142] Helyesen döntött az elsőfokú bíróság a egyéb érdekelt² tanú meghallgatását célzó bizonyítási indítvány elutasításakor. Személyes ismeretség hiányában a tanú nyilatkozata nem lett volna alkalmas annak alátámasztására, hogy mely személyek állítását hallotta a felperes örökös nevezésére vonatkozóan.

[143] A jogvita érdemi elbírálásához szükségtelen volt az OTP Bank ismételt megkeresését célzó bizonyítási indítvány teljesítése is, mert az örökhagyó pénzkezelési szokásainak és a MÁK utalásoknak az ismerete nem lett volna alkalmas a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényállási elemek bizonyítására. Az örökhagyó felperesről kialakult kedvezőtlen vélekedésének alapját ezen iratok tartalmuktól függetlenül is képezhették.

[144] A fellebbező a Pp. 373. § (4), (5) bekezdés alkalmazhatóságának jogszabályi feltételeire nyilatkozatot nem tett. Az elsőfokú eljárásban a pénzintézet megkeresését csak a fenti körben kérte; kizárólag fellebbezésében hivatkozott egy olyan tartalmú meghatalmazásra, amely összecszerűen megjelölt bankszámlapénz felvételére jogosította fel őt (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/4. és 24. számú beadványok). Ez az új tényállítás és a hozzá kapcsolódó bizonyítási indítvány a másodfokú eljárásban a Pp. 373. § (2) bekezdése értelmében nem vehető figyelembe.

[145] Helyesen járt el az elsőfokú bíróság a 2021. szeptember 2-i írásbeli magánvégrendelet létrejöttének körülményeire vonatkozó bizonyítási indítványok értékelése során is. Az ítéltábla egyetértett a törvényszék érdemi döntésének indokaival; a 2021. szeptember 16-i közvégrendelet érvénytelenségét célzó kereset alaptalansága miatt a korábban keletkezett végrendeletre vonatkozó kereset további vizsgálatára nem volt szükség, függetlenül a két végintézkedés tartalmi egyezőségétől.

[146] A keresettel érvényesített jog, a közvégrendelet akarati hibájára alapított igény elbírálása szempontjából mellőzhető volt a végintézkedés körülményeinek feltárására vonatkozó további bizonyítás is.

[147] gondo³ tanú meghallgatására pedig azért nem volt szükség, mert a felperessel folytatott teljes levelezése a peranyag részét képezte.

[148] Mindezek alapján a másodfokú bíróság, a Pp. 369. § (3) bekezdés *b)* pontja szerinti felülbírálat során, további bizonyítás lefolytatását szükségtelennek ítélte és ez okból – anyagi pervezetési hiba hiányában – a másodlagos fellebbezési kérelem a Pp. 384. § (2) bekezdés *b)* pontjára tekintettel sem vezethetett eredményre.

[149] Ezt követően a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés *c)* pontjában meghatározott felülbírálati jogkörében eljárva az elsőfokú bíróság jogi következtetéseinek helyességét vizsgálta.

[150] A felperes fellebbezésével összefüggésben a Ptk. 7:40. § (1) bekezdés *c)* pontja tekintetében a másodfokú bíróság kiemeli, hogy akkor érvénytelen a végrendeleti rendelkezés, ha az örökhagyót valaki jogellenes fenyegetéssel vagy tisztességtelen befolyással bírta rá az intézkedésre, feltéve, hogy az örökhagyó a rendelkezést egyébként nem tette volna meg. Konkrétan a tisztességtelen befolyásolás akkor valósul meg, ha valaki morálisan kifogásolható módon hatást gyakorol az örökhagyóra a végrendelet megtétele vagy a végrendeleti juttatás elérése érdekében.

[151] A Ptk. fent hivatkozott rendelkezése a végintézkedési szabadságot, mint akaratelhatározási szabadságot védi.

[152] A tisztességtelen befolyás megállapításához a következő tények bizonyítása szükséges a Ptk. 7:40. § (1) bekezdés *c)* pontja szerint:

- a) az örökhagyó végintézkedéséhez vezető elhatározásnak, akaratnak a befolyásolhatósága;
- b) ennek tisztességtelen módon való befolyásolása;
- c) amelyek nélkül az örökhagyó a rendelkezést egyébként nem tette volna meg.

[153] E három konjunktív tényező fennállásának a bizonyítása esetén valósulhat meg a felperes által hivatkozott tisztességtelen befolyásolás. Mindezekhez a bíróságnak a bizonyítási eljárás során tisztáznia kellett azt, hogy a végakarat nyilvánításának oka mi volt, és az akaratnyilvánításhoz vezető indíték feltárása is szükséges. Ennek nyomán a bíróságnak fel kellett derítenie azt, hogy az örökhagyó másnak a hatására vagy meggyőzésére határozta-e el a végintézkedés megalkotását és annak tartalmának a kialakítását. Azt is vizsgálnia kellett a bíróságnak a tisztességtelen befolyás értékelésekor, hogy az örökhagyó a kifejezett végakaratát a saját akarata, elképzelése szerint határozta-e meg, vagy valaki kialakította ezt az elhatározást, így ezáltal az örökhagyó nem juttathatta érvényre a vagyonának a halála utáni rendelkezésével összefüggő elképzelését.

[154] A Pp. 265. § (1) bekezdése értelmében a perben a felperes köteles volt bizonyítani, hogy az örökhagyó végintézkedéshez vezető akarata befolyásolható volt, a felperes állítása szerint azt tisztességtelen módon befolyásolta az I. (és II.) rendű alperes, és e befolyásolás nélkül az örökhagyó a végrendeleti rendelkezést nem tette volna meg, ugyanis a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el. Amennyiben a felperesi állítási érdekből és az ennek alapján előadott tényekből következően a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tesz eleget, a bizonyítatlanság jogkövetkezményét, vagyis a bizonyítatlanság terhét viselnie kell.

[155] A bizonyítási érdek az érvényesíteni kívánt anyagi jogot tételező anyagi jogszabály alapján határozható meg, vagyis azokat a tényeket, amelyek a keresettel érvényesített jog alapjául szolgálnak annak a félnek kell bizonyítania, aki a jogát a perben érvényesíteni kívánja. Jelen perben a bizonyítási érdek szabályai alapján ez a kötelezettség a felperest terhelte.

[156] A felperes az általa állított tényeket, nevezetesen, hogy az örökhagyó végintézkedési akaratelhatározása befolyásolható volt, nem bizonyította. Sőt, felperes állításával szemben tanú³, az örökhagyó gondozója az örökhagyó személyiségét illetően azt vallotta, hogy nyitott volt azzal, akit megszeretett. Bár hamar meg tudott haragudni, de nagyon tiszta, éber tudatú ember volt (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú tárgyalási jegyzőkönyv 10. oldal). A tanú továbbá azt is vallotta, hogy az örökhagyó határozta el a korábbi végintézkedésének a megváltoztatását, és magát a tanút kérte meg, hogy biztosítson számára ügyvédi közreműködést (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/46. számú jegyzőkönyv, 12. oldal).

[157] tanú⁷ ügyvéd szintén határozottan vallotta, hogy az örökhagyó a felperes részére adott megbízás visszavonását követő eljárásra adott meghatalmazással összefüggésben kifejezetten határozott, rendkívül felkészült és precíz volt, és a megbeszélés során jövőbeli terveit is ismertette a meghallgatott tanúval, konkrétan azt, hogy az volt a határozott álláspontja, hogy a felperes javára tett végrendeletét mindenképpen és biztosan vissza akarja vonni, és a felperest semmilyen juttatásban nem kívánja részesíteni (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/47. számú jegyzőkönyv 4. oldal).

[158] tanú⁸ közjegyző szintén a felperes állításával szemben vallotta, hogy az örökhagyónak alapvetően mozgásszervi problémái voltak, de térben, időben tájékozott volt, teljesen tökéletes szellemi képesség birtokában volt. Tájékoztatta továbbá az örökhagyó arról is a közjegyző tanút, hogy volt egy bizalmasa, akiben csalódott, és e személy jogosulatlanul tett lépéseket vele szemben, és kérte a közjegyző segítségét abban, hogy e személytől a

vagyontárgyakat vissza tudja szerezni (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/49. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

[159] Mindhárom érdektelen tanú egybehangzóan és határozottan vallotta, hogy az örökhagyó végintézkedéséhez vezető akarata befolyástól mentes volt. Az örökhagyó önálló és határozott döntése volt, hogy a felperest nem kívánja a hagyatékából részesíteni. Mindezek alapján a konjunktív feltételek közül a felperes nem tudta eredményesen bizonyítani az örökhagyó végintézkedéshez vezető akaratának befolyásolhatóságát.

[160] A felperes állította továbbá, hogy az I. rendű alperes tisztességtelen módon befolyásolta a végrendelet megalkotásakor az örökhagyót. A felperes ezen tényállítását sem bizonyította az alábbiak miatt.

[161] A perben meghallgatott tanú² tanú épp a felperes állításával szemben vallotta, hogy maga a felperes volt az, aki az örökhagyónak felvetette az általa életvitelszerűen használt és szeretett ingatlana értékesítését még az örökhagyó életében, valamint a felperes részére adott megbízás alapján az ingatlan riasztó kódját felhasználva – mialatt az örökhagyó kórházban tartózkodott – az értékeit elvitte. Az örökhagyó e bizalmi viszony megromlását követően határozta el, hogy a korábban a felperes javára szóló végrendeletét megváltoztatja, és az I. rendű alperesre hagyja a vagyonát (Fővárosi Törvényszék 74.P.22386/2023/40. számú jegyzőkönyv 17-18. oldal).

[162] tanú³ gondozó tanú vallomásában épp felperes vonatkozásában adta elő azt a tisztességtelen befolyásolást, hogy a gondozónő próbálja meg azt elérni, hogy az I. rendű alperes és élettársa „ne járjanak” az örökhagyóhoz. Arra próbálta a felperes rábírní a gondozónőt, hogy az örökhagyó gondozását ellátó I. rendű alperest és élettársát ne engedje be, zárja el az örökhagyótól.

[163] A felperes tehát sem a csatolt okirati bizonyítékokkal, sem az általa indítványozott és a bíróság által meghallgatott tanúk vallomásával azon állítását, hogy az I. rendű alperes tisztességtelenül befolyásolta volna az örökhagyót a végintézkedés megtételében, nem tudta sikerrel bizonyítani.

[164] A másodfokú bíróság továbbá kiemeli, hogy a felperes a már előzőekben részletezett két konjunktív feltételt meghaladóan azt sem bizonyította, hogy az örökhagyó a felperes által állított tisztességtelen befolyásolás nélkül az I. és II. rendű alperes javára szóló végrendeleti juttatást nem tette volna meg. A II. rendű alperes által kifejtett tisztességtelen befolyást a felperes fellebbezésében maga sem állította.

[165] A felperes feltételezésekre alapított tényelődásait a meghallgatott tanúk vallomásai nem támasztották alá, így a bizonyítatlanság jogkövetkezményét a felperes köteles viselni.

[166] A felperes által a fellebbezésében hivatkozott BH2020. 270. számú eseti döntés – helyesen a Kúria Pfv.20865/2019. számú határozata – jelen perbeli jogvitában a tényállásból adódó különbözőségek miatt nem alkalmazható. A hivatkozott kúriai határozatban vita volt az örökhagyó végintézkedési képességszintje, akaratgyengeség és befolyásolhatóság miatt, valamint az örökhagyó és a tisztességtelen befolyással eljáró örökös között hatalmi-bizalmi viszony, alávetettség, illetőleg függőség állt fenn. E hatalmi-bizalmi viszonytal a határozat értelmében az érvénytelen végrendelet szerint juttatásban részesülő örökösök visszaéltek.

[167] Jelen perbeli esetben az örökhagyó végintézkedési szabadsága, így a tartalmi és akaratelhatározási szabadsága fennállt, az örökhagyó tekintetében a végintézkedési képessége nem volt korlátozott, továbbá az örökhagyó és az I-II. rendű alperesek viszonyában semmiféle alávetettség, hatalmi viszony nem állt fenn, kizárólag bizalmi és távoli rokoni kapcsolat alapján látta el az örökhagyó gondozását az I. rendű alperes és élettársa.

[168] Az örökhagyói akarat megváltoztatására pedig kizárólag a felperes magatartása adott okot, melyet tanú3, tanú2, tanú8 és tanú7 érdektelen tanúk vallomása egyértelműen alátámasztott.

[169] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Ptk. a tisztességtelen befolyásolást, mint érvénytelenségi okot az örökhagyói akarral szembeni erkölcstelen magatartások elleni védekezéséént szabályozza.

[170] A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes és élettársa megfelelő erkölcsi magatartást tanúsított, amikor egy idős, mozgásában korlátozott, beteg személyről gondoskodott, őt ápolta az otthonában. Kifejezetten a felperesnek az örökhagyó vagyonával kapcsolatos intézkedései voltak azok a magatartások, tevékenységek, amelyek hatására az örökhagyóban – az alperesektől függetlenül – kialakult az a meggyőződés, hogy a felperesben ezen események miatt nem bízhat és a saját akarat-elhatározása volt, hogy emiatt a korábbi végrendeletét megváltoztatja.

[171] Mindezen indokokra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[172] A fellebbezés eredménytelensége folytán a pervesztes felperest kötelezte a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az I. és II. rendű alperesek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perkölségének megfizetésére, figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés *a), b)* pontjára, (4) bekezdésére és a 80.000.000 forint fellebbezett értékre, annak alperesek közötti 90% - 10% arányára.

Budapest, 2026. április 14.

Dr. Ribai Csilla s.k.
a tanács elnöke

Dr. Stecbauer Anita s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró